

«ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ»

ΥΠ.Ε.Π.Θ. Γ6/399 της 1.10.1984

Η ανάπτυξη του νέου θεσμού των ειδικών τάξεων μέσα στα κανονικά σχολεία για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και κυρίως με ιδιαίτερες μαθησιακές δυσκολίες, είναι ένας από τους βασικούς στόχους της ειδικής αγωγής.

Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ανταποκρινόμενο στις σύγχρονες ψυχοπαιδαγωγικές και κοινωνικές απαιτήσεις της εκπαίδευσης και σχολικής ενσωμάτωσης των παραπάνω παιδιών έθεσε σε εφαρμογή την ανάπτυξη του θεσμού των ειδικών τάξεων ιδρύοντας, σε πρώτη φάση, 25 τέτοιες τάξεις σε διάφορα κανονικά σχολεία της χώρας.

Οι τάξεις αυτές πρόκειται να λειτουργήσουν από το σχολ. έτος 1984-85, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 603/82 (ΦΕΚ 117/82), με την ευθύνη και φροντίδα των Διευθύνσεων και των Γραφείων Δ.Ε. και την καθοδήγηση των αρμόδιων σχολικών συμβούλων ειδικής αγωγής και τη συνεργασία των άλλων σχολικών συμβούλων. Για την επιτυχή ανάπτυξη του νέου θεσμού παρακαλούμε να καταβάλλετε κάθε δυνατή προσπάθεια και να επιδείξετε έμπρακτα το ιδιαίτερο ενδιαφέρον σας. Προκειμένου δε να σας βοηθήσουμε να γνωρίσετε γενικά το νέο αυτό θεσμό και να επιτύχετε την πληρέστερη οργάνωση και λειτουργία ειδικών τάξεων, σας υπενθυμίζουμε τα ακόλουθα:

1 Οι ειδικές τάξεις λειτουργούν μέσα σε κανονικά σχολεία και δέχονται μικρό αριθμό μαθητών από τις άλλες τάξεις, επειδή οι μαθητές αυτοί έχουν ιδιαίτερες δυσκολίες στη μάθηση και έχουν ανάγκη από ειδική φροντίδα και ενίσχυση, για να ξεπεράσουν τις μαθησιακές δυσκολίες τους, χωρίς να αποκοπούν από τη μαθητική κοινότητα στην οποία φυσικά ανήκουν. Η φοίτηση σ' αυτές είναι κατά κανόνα μερική, ανάλογα με τις μαθησιακές δυσκολίες που παρουσιάζει κάθε μαθητής. Δηλαδή ένας μαθητής μπορεί να παρακολουθεί την ειδική τάξη, π.χ. στα γλωσσικά μαθήματα μερικές ώρες την ημέρα ή και την εβδομάδα, για ένα διάστημα μικρό ή μεγάλο (μπορεί και ολόκληρο το σχολ. Έτος), μέχρι που να ξεπεράσει τις δυσκολίες τους, ενώ παράλληλα παρακολουθεί τα άλλα μαθήματα στην κανονική του τάξη. Ανάλογα με τις ανάγκες που έχει κάθε μαθητής ειδικής τάξης, μπορεί να παρακολουθεί περισσότερα μαθήματα σ' αυτή, όσο χρόνο χρειάζεται. Στο σημείο αυτό απαιτείται στενή συνεργασία όλων των εκπαιδευτικών του κανονικού σχολείου, ώστε να επιτευχθεί ο καλύτερος προγραμματισμός λειτουργίας της ειδικής τάξης και να αποφευχθεί η μεταβολή της σε κέντρο διερχομένων, «δίκηνη καφενείου».

2 Η ίδρυση των ειδικών τάξεων, γίνεται με Π.Δ., ύστερα από πρόταση της αρμόδιας Διεύθυνσης και τη σύμφωνη γνώμη του σχολικού συμβούλου ειδικής αγωγής. Η πρόταση υποβάλλεται στο Υπουργείο (Δ/νση διοικητικών υποθέσεων και κοινοποίηση στη Δ/νση ειδικής αγωγής), μέσα στις χρονικές προθεσμίες που γίνονται όλες οι προτάσεις για ίδρυση, προαγωγή κτλ. σχολικών μονάδων. Η πρόταση αυτή προϋποθέτει: α) η διαπίστωση ότι υπάρχουν παιδιά σ' ένα σχολείο ή και σε γειτονικά του, που έχουν ιδιαίτερες μαθησιακές δυσκολίες κατά τη γνώμη των διδασκόντων, του σχολικού συμβούλου ειδικής αγωγής και της ιατροπαιδαγωγικής υπηρεσίας όπου χρειάζεται. β) την ύπαρξη κατάλληλης σχολικής αίθουσας, όπου θα στεγάζεται η ειδική τάξη. Καλό είναι να προτείνεται ίδρυση ειδικής τάξης σε κανονικό σχολείο που λειτουργεί μόνο πρωί, όπου τούτο είναι δυνατό. γ) Την ύπαρξη μετεκπαιδευμένου στην ειδική αγωγή ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατάλληλου γενικά εκπαιδευτικού, που θα αναλάβει την ειδική τάξη.

Η πρόταση θα υποδεικνύει το συγκεκριμένο κανονικό δημοτικό σχολείο μέσα στο οποίο θα δημιουργηθεί και θα λειτουργήσει η ειδική τάξη και θα ζητείται η προαγωγή του κατά μια οργανική θέση, π.χ. 3ο δημοτικό σχολείο Τρίπολης, από 6/θέσιο σε 7/θέσιο για δημιουργία ειδικής τάξης. (Σήμερα η ίδρυση ειδικής τάξης σε κανονικό σχολείο δε γίνεται με προαγωγή της οργανικότητάς του, αλλά ανεξάρτητα από αυτήν). Η ειδική αυτή θέση θα στελεχώνεται με δάσκαλο μετεκπαιδευθέντα στην ειδική αγωγή, και σύμφωνα με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται κάθε φορά για την πλήρωση οργανικών θέσεων στις εκπ/κές μονάδες ειδικής αγωγής. Προτάσεις για ίδρυση 1/θεσίων ειδικών σχολείων, στο εξής δε θα γίνεται.

3 Η εγγραφή των μαθητών της ειδικής τάξης θα γίνεται στα σχετικά βιβλία του κανονικού σχολείου με την παρατήρηση ότι «φοιτά και στην ειδική τάξη». Η φοίτηση αυτή μπορεί να είναι για ένα ή περισσότερα μαθήματα και για μερικές ώρες την ημέρα ή και την εβδομάδα όπως παραπάνω αναφέραμε. Τις λοιπές ώρες οι μαθητές αυτοί παρακολουθούν τα μαθήματα της κανονικής τάξης στην οποία ανήκουν μαζί με τους συμμαθητές τους ώστε να μη στερούνται της κοινωνικοποίησης και της σχολικής ενσωμάτωσης και να αποφεύγεται συστηματικά η απομόνωση και η περιθωριοποίηση τους. Κατά τα άλλα εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1, παρ. 3 και 5 κεφάλαιο; «Ειδικές τάξεις», του Π.Δ. 603/82 (ΦΕΚ 117/21.9.82).

4 Εφιστούμε ιδιαίτερα την προσοχή σας στην επιλογή των μαθητών οι οποίοι θα παρακολουθήσουν την ειδική τάξη. Η επιλογή αυτή θα γίνεται με αυστηρότητα και περίσκεψη και πάντοτε αιτιολογημένα. Είναι απαράδεκτο να θεωρείται κάθε ζωηρός και «αδιάβαστος» μαθητής ακατάλληλος για την κανονική και κατάλληλος μόνο για την ειδική τάξη. Σας υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με τα διεθνή STANDARDS το ποσοστό των μαθητών με πραγματικές μαθησιακές δυσκολίες δεν ξεπερνά, κατά μέσον όρο, το 5% KIRK, σελ. 55). Στο ποσοστό αυτό, φυσικά, δεν περιλαμβάνονται εκείνοι που έχουν σοβαρότερα προβλήματα, εξαιτίας κάποιου μειονεκτήματος, όπως τύφλωση, κόφωση, κινητικές δυσκολίες (σπαστικότητα, σοβαρή νοητική καθυστέρηση, έντονες συναισθηματικές διαταραχές κτλ.). Οι περιπτώσεις αυτές απαιτούν προσεκτική ιατροπαιδαγωγική διάγνωση και φοίτηση σε ανάλογο τύπου ειδικό σχολείο, όπου τούτο είναι εφικτό. Διαφορετικά, επειδή καμία διάταξη δεν αποκλείει τα παιδιά αυτά να φοιτούν σε κανονικά σχολεία, αντιμετωπίζονται με αγάπη και κατανόηση και εξατομικευμένα, κατά το δυνατό, από τους εκπαιδευτικούς των κανονικών ή των ειδικών τάξεων, όπου υπάρχουν. Αυτή ακριβώς η αντιμετώπιση ανταποκρίνεται και στις σύγχρονες ψυχοπαιδαγωγικές και κοινωνικές απαιτήσεις για σχολική ενσωμάτωση και αλληλοαποδοχή των ειδικών και των άλλων παιδιών. Τούτο, είναι πρωτίστως, έργο του σχολείου. Πάντως στόχος της επιλογής μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες πρέπει να είναι η δημιουργία ομοιογενών, κατά το δυνατό, ειδικών τάξεων. Κάθε σχετική διαδικασία θα γίνεται με την ευθύνη των διδασκόντων και του διευθυντή του σχολείου αρχικά και πάντοτε με τη σύμφωνη γνώμη του σχολικού συμβούλου, της περιφέρειας του σχολείου. Τονίζουμε ιδιαίτερα ότι τα κανονικά σχολεία μέσα στα οποία θα λειτουργούν ειδικές τάξεις οφείλουν να περιβάλλουν με ειλικρινή αγάπη και ενδιαφέρον τις ειδικές αυτές εκπαιδευτικές μονάδες και οι εκπαιδευτικοί, με την όλη συμπεριφορά τους, να γίνονται παράδειγμα προς μίμηση από τους μαθητές τους, τους γονείς και την ευρύτερη κοινωνία.

5 Η κατάλληλη στελέχωση των ειδικών τάξεων και των ειδικών σχολείων με εκπαιδευτικό και λοιπό προσωπικό, καθώς και η άψογη στέγαση, ο κατάλληλος εξοπλισμός και γενικά η εξασφάλιση απρόσκοπτης λειτουργίας τους, θα γίνεται έγκαιρα από τις υπεύθυνες Διευθύνσεις και τα Γραφεία εκπαίδευσης και πάντοτε σε συνεργασία με τους σχολικούς συμβούλους ειδικής αγωγής, των οποίων θα ζητείται η γνώμη πάνω στα θέματα αυτά.

6 Οι σχολικοί σύμβουλοι ειδικής αγωγής έχουν την ευθύνη της σωστής καθοδήγησης των εκπαιδευτικών που έχουν αναλάβει τις ειδικές τάξεις ή υπηρετούν σε ειδικά σχολεία, παρακολουθούν την εφαρμογή των ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, συνεργάζονται στενά με τους λοιπούς σχολικούς συμβούλους και τους προϊσταμένους των Διευθύνσεων και των Γραφείων της εκπαίδευσης, σε θέματα ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης και είναι αρμόδιοι για την οργάνωση και πραγματοποίηση σωστής ενημέρωσης και διαφώτισης των εκπαιδευτικών γενικά, των γονέων, των διαφόρων τοπικών φορέων και της ευρύτερης κοινωνίας.

Κάθε ενδιαφερόμενος και ιδιαίτερα οι γονείς, δεν επιτρέπεται να φτάνουν στο Υπουργείο αυτό από κάθε γωνιά της Ελλάδας, για πληροφορίες που έχουν σχέση με την παροχή ειδικής αγωγής. Οι περιφερειακές εκπαιδευτικές υπηρεσίες είναι αρμόδιες να τους πληροφορήσουν υπεύθυνα. Η αποκέντρωση πρέπει να γίνεται πράξη.

7 Σας υπενθυμίζουμε ότι με το Π.Δ. 472/83 (ΦΕΚ 18 τ.Α') που αφορά στη «μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων στους Νομάρχες», δίνεται η δυνατότητα συγκρότησης διαγνωστικών ομάδων με απόφαση του Νομάρχη(άρθρο 9) και σύμφωνα με τις οδηγίες της εγκυκλίου ΣΤ569/19.12.83. Η ομάδα αυτή αναλαμβάνει τη διάγνωση των προβλημάτων των παιδιών που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, συντάσσοντας την προβλεπόμενη από το Π.Δ. 603/82 ιατροπαιδαγωγική έκθεση. Το περιεχόμενο της ιατροπαιδαγωγικής έκθεσης, το οποίο φυλάσσεται στο αρχείο της ειδικής εκπαιδευτικής μονάδας, είναι απόρρητο, σύμφωνα με το άρθρο 17 του νόμου 1143/81, για ευνόητους ψυχολογικούς, οικογενειακούς και ευρύτερα κοινωνικούς λόγους.

8 Οι εκπαιδευτικοί όλων των σχολείων της γενικής και τεχνικής- επαγγελματικής εκπ/σης παρακαλούνται να υποβοηθήσουν ενεργά, υπεύθυνα και με πλήρη κατανόηση το έργο των ειδικών εκπαιδευτικών μονάδων και να συμβάλλουν θετικά στη σωστή ανάπτυξη του τομέα της ειδικής αγωγής. Ο τομέας αυτός δεν πρέπει να αποτελεί το περιθώριο της εκπαίδευσης ούτε πεδίο εκδήλωσης απλής συμπάθειας. Γιατί είναι ένας τομέας αναπόσπαστος από τον κορμό της γενικής μας εκπαίδευσης, που σφραγίζει με την ποιότητα του, την ποιότητα ολόκληρου του εκπαιδευτικού μας συστήματος και των λειτουργιών του.

Με τις σκέψεις και τις οδηγίες αυτές καλούμε και πάλι όλους τους εκπαιδευτικούς, τους προϊσταμένους των Διευθύνσεων και των Γραφείων της εκπαίδευσης και ιδιαίτερα τους σχολικούς συμβούλους να ευαισθητοποιηθούν έμπρακτα στα θέματα ειδικής αγωγής και να συμβάλλουν με κάθε τρόπο και διαρκώς στη σωστή ανάπτυξη της και την υπεύθυνη διαφώτιση και ενημέρωση του κοινωνικού συνόλου.

Ο νέος θεσμός του σχολικού συμβούλου, μπορεί και πρέπει να καταξιωθεί από αυτούς που τον ενσαρκώνουν με το να δείξουν ζήλο, ενδιαφέρον και δράση και στον ευαίσθητο χώρο της ειδικής αγωγής. Τούτο αποτελεί δικαιολογημένα προσδοκία της πολιτείας και της κοινωνίας μας.

9 Οι προϊστάμενοι όλων των Γραφείων εκπαίδευσης παρακαλούνται να κοινοποιήσουν την εγκύκλιο μας αυτή σ' όλα τα σχολεία της περιφέρειας τους για να λάβουν γνώση όλοι οι εκπαιδευτικοί, και να παρακολουθήσουν την εφαρμογή της, σε συνεργασία με τους σχολικούς συμβούλους.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΠ.ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ